

Kansen benutten in Zuidoost

Elvira Sweet

Zuidoost ademt kunst en cultuur. De bewoners van het Amsterdamse stadsdeel Zuidoost zijn ontzettend divers in af- en herkomst. Zij nemen hun culturele tradities mee uit het land van herkomst en geven hier in het stadsdeel uiting aan. De 130 nationaliteiten die het stadsdeel rijk is, maken Zuidoost tot een multiculturele samenleving bij uitstek met kunst- en cultuuruitingen in allerlei vormen en op allerlei niveaus.

Kunst en cultuur zijn verweven met de bewoners van Zuidoost. Het is voor hen een manier om uiting te geven aan wie ze zijn, om interactie aan te gaan met hun omgeving en zichzelf zichtbaar te maken aan de buitenwereld op een traditionele of vernieuwende wijze. Het kunnen beleven van cultuur in allerlei vormen en disciplines is dan ook belangrijk voor de samenleving van Zuidoost, en het stadsdeel wil daar een rol in spelen.

De Bijlmer is een begrip in Amsterdam, Nederland en soms zelfs ver daarbuiten. Waar men in het verleden de Bijlmermeer te vaak associeerde met problemen, zien we dat de Bijlmer – Amsterdam Zuidoost – vandaag de dag steeds vaker in verband wordt gebracht met positieve zaken als talentontwikkeling, cultuureducatie en creatieve industrie.

Waar kunst en cultuur voorheen nog vaak aan de welzijnskant werden gepositioneerd als een middel om achterstanden te bestrijden en maatschappelijke participatie te bevorderen, wordt de insteek van kunst- en cultuurbeleid bij het stadsdeel meer en meer: kansen benutten.

Krater Theater was bijvoorbeeld jaren geleden onderdeel van het welzijnswerk, waarbij de activiteiten vooral gericht waren op culturele kennismakingsactiviteiten na schooltijd en in de vakantieperiode. Inmiddels is dit theater uitgegroeid tot een professionele kunstinstelling die met een gevarieerd, aantrekkelijk en vernieuwend aanbod van podiumkunsten en festivals zich richt op jeugd en volwassenen van binnen en buiten het stadsdeel. Straks heeft Krater als partner in het nieuwe Bijlmer Parktheater ook fysiek de uitstraling die het inhoudelijk al verworven heeft.

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de bewoners in Zuidoost en daarmee voor het stadsdeel als geheel. Ze versterken de levendigheid, verbeteren de sociale cohesie, bevorderen het toerisme en geven een economische impuls. Ook hebben kunst en cultuur een niet te onderschatten waarde voor de ontwikkeling van het talent van de jeugd.

Mooie voorbeelden van voorzieningen die zich richten op talentontwikkeling voor de jeugd zijn Breathing Bijlmer en de

5 o' clock class. Stichting Breathing Bijlmer is een organisatie die het accent legt op talentontwikkeling. Dankzij de stedelijke en landelijke connecties van deze organisatie is al heel wat talent uit Zuidoost buiten de grenzen van het stadsdeel gebracht. Breathing Bijlmer besteedt ook aandacht aan de zakelijke ontwikkeling van deze talenten. Zij krijgen zo de kans om door netwerken uit te groeien naar andere delen van de stad of zelfs naar landelijke podia. Het doel van de 5 o' clock class is om jonge, getalenteerde dansers te scouten, te begeleiden en ze op het auditieniveau te brengen van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Het gaat bij dit soort initiatieven dus nadrukkelijk om bruggen bouwen en op die manier kansen scheppen.

De investeringen op het gebied van kunst en cultuur van het stadsdeel in de afgelopen jaren, in samenwerking met culturele instellingen, dragen in belangrijke mate bij aan de nieuwe kansen. Het gaat dan vooral om investeringen die het duurzame culturele aanbod garanderen, waarmee netwerken worden gebouwd en waarmee organisaties worden geprofessionaliseerd. Incidentele budgetten om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en ruimte te geven aan nieuwe initiatieven zijn helaas schaars. Maar ook door blijvende investeringen in de huidige basisinfrastructuur kunnen wel degelijk nieuwe ontwikkelingen in gang worden gezet waarvan later de vruchten worden geplukt.

Stadsdeel Zuidoost biedt nu dankzij zijn culturele infrastructuur, zijn levendige en culturele uitstraling en brede culturele aanbod een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en is daardoor tevens een aanlokkelijke vestigingsplek voor bedrijven. De basis is gelegd om de talenten uit Zuidoost, maar ook de potentie van het stadsdeel als geheel, verder te ontwikkelen en te benutten. Dit besef maakt een specifiek beleid op stadsdeelniveau met name

gericht op talentontwikkeling en creatieve industrie noodzakelijk. Met de nu aanwezige infrastructurele randvoorwaarden verschuift de rol van het stadsdeel daarbij van enkel subsidiegever naar regisseur met een verbindende factor.

Het stadsdeel wil nu verder bouwen op wat de huidige infrastructuur mogelijk maakt. Daarbij worden ook maatschappelijke organisaties en het lokale bedrijfsleven aangesproken om te investeren in het culturele klimaat waarin zijzelf ook kunnen gedijen en hun doelen kunnen behalen. Op die manier wil stadsdeel Zuidoost de lokale dynamiek versterken en bestaande en nieuwe initiatieven helpen bij verdere ontwikkeling.

Het gaat erom dat talent in Zuidoost zich optimaal kan ontwikkelen. Het stadsdeel doet dit allereerst door te sturen op samenwerking tussen bestaande en eventuele nieuwe culturele initiatieven en organisaties die elkaar in hun aanbod of organisatie kunnen aanvullen en versterken. Daarnaast gaat het om het versterken en ontwikkelen van het culturele potentieel door het creëren van netwerken tussen de creatieven in Zuidoost, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, fondsen en ondersteuningsinstellingen, culturele organisaties buiten het stadsdeel en het kunstvakonderwijs.

Het talent in een stadsdeel als Zuidoost is de kiem voor de ontwikkeling van een rijk cultureel klimaat, ook op stedelijk en landelijk niveau. Op stadsdeelniveau ligt voor veel talent de basis voor hun ontwikkeling en een direct en toegankelijk netwerk. Ook liggen op dit lokale niveau de kansen om mensen kennis te laten maken met kunst- en cultuuruitingen in hun directe omgeving en zo wellicht een nieuw cultureel publiek aan te boren, dat op den duur ook buiten de directe omgeving van kunst en cultuur kan genieten.

Gemeenten, maar ook landelijke fondsen

Elvira Sweet

is voorzitter en portefeuillehouder
Cultuur van het stadsdeel
Amsterdam Zuidoost

moeten meer oog krijgen voor kunst en cultuur en creatief talent op dit lokale niveau. Dat betekent niet alleen investering in geld en goede buurtaccommodaties, maar ook in structuren en coalities met organisaties buiten een stadsdeel waarmee begeleiding en doorstroom van talent kan worden gerealiseerd. Het talent van stadsdeel Zuidoost kijkt graag naar mogelijkheden buiten zijn grenzen. Het is nu tijd om van buiten de stadsdeelgrenzen naar binnen te kijken en de grenzen te doorbreken.

advertentie

GAGARIN *THE ARTISTS IN THEIR OWN WORDS* Issue #17

with original texts by
ALEKSANDRA MIR
PETER FRIEDL
SAÂDANE AFIF
APICHPATPONG WEERASETHAKUL
LEE BUL
DANH VO
PHILIP METTEN
ADAM CHODZKO

GAGARIN *THE ARTISTS IN THEIR OWN WORDS*
entirely dedicated to the publication of especially written and unpublished texts
by artists who are now working, anywhere in the world.

www.gagarin.be

published twice a year by
GAGAvzw, Oosterweelsteenweg 3 / Royersbrug, B-2030 Antwerpen, Belgium
T +32(0)213 00 13, F +32(0)213 00 14, gagarin@skynet.be

Cultuur in de stad

Gerard Marlet Lokale beleidsmakers worstelen met de vraag of ze geld moeten stoppen in fietspaden, parken, veiligheid of cultuur. In dit eerste deel van een tweeluik over cultuur in de stad gaat Gerard Marlet in op de vraag wat het belang is van cultuur voor de stad.

De uitspraak van Thorbecke 'De kunst is geen regeringszaak' is nog steeds illustratief voor de spagaat waarin cultuurbeleidsmakers verkeren. Enerzijds moet cultuur autonoom, anderzijds maatschappelijk zinvol zijn om overheidssubsidies te legitimeren. Want de cultuursector is verslaafd aan overheidssubsidies en tegelijkertijd allergisch voor overheidsbemoeienis; de belastingbetaler mag wel dokken voor cultuur, maar zich niet bemoeien met de vraag of dat geld ook goed besteed wordt.

Sinds de cultuurnota van Rick van der Ploeg, waarin cultuur voor jongeren en allochtonen voorrang kreeg bij subsidiëring, lijkt er steeds meer aandacht te komen voor het maatschappelijk belang van cultuur. Het kabinet-Balkenende IV wilde zelfs het profijtbeginsel introduceren en het lijkt erop dat de maatschappelijke kosten-batenanalyse ook bij cultuurinvesteringen zijn intrede gaat doen. (Marlet 2007c) Dat is ook logisch, want iedere

euro belastinginkomsten kan maar één keer worden uitgegeven. En waarom zou die euro op voorhand beter besteed zijn aan een theatergezelschap of muziekgezelschap dan aan een snelweg, het overeind houden van een bank, of belastingverlaging?

Dergelijke afwegingen spelen niet alleen op rijksniveau, maar ook lokaal. Ook lokale beleidsmakers worstelen met de vraag of geld gestopt moet worden in cultuur, fietspaden, parken of veiligheid. Wat is het belang van cultuur voor de stad? En hoe kunnen steden het beste investeren in cultuur? Die vragen houden haast vanzelf een inperking van het begrip cultuur in. De stad bestaat immers bij de gratie van schaalvoordelen en locatiegebondenheid. Het gaat hier dan ook om culturele instellingen en uitingen die locatiegebonden zijn, zoals theaters, musea, festivals, monumenten, architectuur en cultuur in de buurt. Het gaat dus niet om de ruime definitie van cultuur als